

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 17 lutego 2026 r.
znak sprawy: DTS.aow.058.1.2026

Pan Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 15014

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na pytania zamieszczone w interpelacji poselskiej nr 15014 Pana Wiesława Krajewskiego - Pośta na Sejm RP, w sprawie realnych możliwości przekwalifikowania rolników przy ograniczonych środkach Funduszu Pracy, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Ad 1-3 „Jak MRiRW ocenia możliwość skutecznego przekwalifikowania rolników przy dostępnych środkach? Czy resort wnioskował o dodatkowe środki na ten cel w budżecie 2026 r.? Jakie instrumenty przewidziano dla obszarów wiejskich poza projektami EFS+?”

W uzupełnieniu środków, o których wspomina Pan w interpelacji, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi stwarza szereg możliwości przekwalifikowania się dla osób pracujących w rolnictwie. Przedstawione poniżej rozwiązania odpowiadają na realne bariery tej grupy zawodowej, przede wszystkim ograniczenia czasowe i konieczność łączenia nauki z pracą w gospodarstwie rolnym. Kwalifikacyjne kursy zawodowe oraz kursy umiejętności zawodowych pozwalają zdobywać praktyczne kompetencje bez wyłączenia się z aktywności zawodowej, co znacząco zwiększa ich dostępność i efektywność.

Dodatkowo wskazać należy na Branżowe Centra Umiejętności (BCU), które zapewniają nowoczesne zaplecze szkoleniowe, ściśle powiązane z potrzebami rynku pracy i nowoczesnego rolnictwa. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest organem

prowadzącym dla 13 BCU w dziewięciu dziedzinach tj. ogrodnictwo, architektura krajobrazu, energetyka odnawialna (woda, słoneczna, bioenergetyka), agroturystyka, mechanizacja rolnictwa, rolnictwo, przetwórstwo mięsa i technika weterynaryjna.

Ważnym uzupełnieniem jest również Zintegrowany System Kwalifikacji, który umożliwia formalne potwierdzanie kompetencji zdobywanych w praktyce. Całość tworzy spójny system sprzyjający uczeniu się przez całe życie i realnie zwiększa szanse rolników na skuteczne przekwalifikowanie oraz wzmocnienie ich pozycji zawodowej.

Ponadto jednostki doradztwa rolniczego, podległe Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, prowadzą działalność informacyjną w zakresie możliwości przekwalifikowania się rolników.

Należy także wskazać, że zakres zadań resortu rolnictwa i rozwoju wsi koncentruje się wokół promocji zawodu rolnika i zachęca do jego podejmowania. Z uwagi na zachodzące zmiany w strukturze gospodarstw rolnych oraz strukturze zatrudnienia mieszkańców obszarów wiejskich, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi realizuje zadania w zakresie tworzenia sprzyjających warunków do reorientacji zawodowej rolników. Proces ten jest wspierany np. przez udzielanie pomocy na:

- dywersyfikację źródeł dochodu w gospodarstwie przez świadczenie usług w zakresie działalności dodatkowej do działalności rolniczej np. agroturystyki, zagród edukacyjnych, gospodarstw opiekuńczych,
- tworzenie przedsiębiorstw wiejskich.

W ramach **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020** (PROW 2014-2020) w przypadku poddziałania **6.2 Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej** pomoc była udzielana w celu ułatwiania różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy.

Instrument wsparcia Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej PROW 2014-2020 był skierowany do tych osób, które zdecydowały się na rezygnację z działalności rolniczej bądź traktowanie jej jedynie jako działalności dodatkowej na rzecz założenia własnej działalności gospodarczej. Sposób ukierunkowania pomocy w tym instrumencie został określony na podstawie analizy SWOT przeprowadzonej na potrzeby PROW 2014-2020 oraz opinii ekspertów. Obserwowano niewystarczający udział działalności pozarolniczej w strukturze zatrudnienia

na obszarach wiejskich, małą umiejętność i skłonność do podejmowania działalności pozarolniczej. Analiza wykazała, że poprawie warunków życia i zwiększeniu atrakcyjności inwestycyjnej obszarów wiejskich powinno towarzyszyć m.in. stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości. Ten instrument wsparcia został opracowany w taki sposób, aby ułatwić mieszkańcom obszarów wiejskich znalezienie pracy poza rolnictwem bez zmiany miejsca zamieszkania.

W ramach tego instrumentu wsparcia odbyło się osiem naborów wniosków – dwa w 2017 r., jeden w 2018 r., dwa w 2019 r., dwa w 2020 r. i jeden w 2022 r. Ogółem złożono 31 827 wniosków o przyznanie pomocy na łączną wartość 5 mld 629 mln zł (wg stanu na 31 grudnia 2025 r.).

W ramach zrealizowanych operacji utworzono 18 134 miejsca pracy (liczone w etatach), w tym 12 351 etatów w formie samozatrudnienia (miejsca pracy dla beneficjentów poddziałania) oraz 5 783 miejsca pracy utworzone dla pracowników najemnych (wg stanu na 31 sierpnia 2025 r.).

Ponadto rozwój przedsiębiorczości wspierano w poddziałaniu **19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność** przez finansowanie operacji dotyczących:

- **podejmowania działalności gospodarczej** (zawarto 13 517 umów na kwotę 985,7 mln zł. Zakończone operacje 13 478 opiewają na kwotę 982,2 mln zł);
- **rozwijania działalności gospodarczej** w tym podnoszenie kompetencji osób realizujących operacje w tym zakresie (zawarto 4 149 umów na kwotę 679,1 mln zł. Zakończono 4 122 operacje na kwotę 675,0 mln zł).
- **tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego** (zawarto 98 umów na kwotę 29,5 mln zł, zakończono 87 operacji na kwotę 27,5 mln zł).

Dodatkowo w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 przewidziano poddziałanie **6.5 Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi**. W poddziałaniu tym pomoc była przyznawana rolnikowi - osobie fizycznej, która zobowiązywała się przekazać w sposób trwały posiadane gospodarstwo rolne, w tym zwierzęta gospodarskie, innemu rolnikowi, który jest osobą fizyczną, osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej prowadzącą na własny rachunek działalność rolniczą na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej i który zobowiązywał się do prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie utworzonym w wyniku powiększenia przez okres co najmniej 5 lat.

W pięciu przeprowadzonych naborach (z 2016 r., 2017 r., 2018 r., 2019 r. i 2020 r.) złożonych zostało 887 wniosków o przyznanie pomocy, dla których wydano 571 decyzji opiewających na kwotę 10,1 mln zł. Płatności zrealizowano dla 570 beneficjentów na łączną kwotę niecałych 10 mln zł.

W ramach zrealizowanych 570 operacji łączna powierzchnia przekazanych gruntów wyniosła 2 509 ha. Średnia powierzchnia przekazanych gruntów w ramach jednej operacji wyniosła 4,4 ha. Beneficjentami poddziałania były osoby fizyczne – rolnicy, którzy zdecydowali się na przekazanie swojego gospodarstwa, w większości mężczyźni (362 - przy 208 kobietach).

W ramach **Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027** w interwencji **LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność** (komponent „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”) przewidziano wsparcie na:

- **Rozwijanie pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych przez:**
 - tworzenie gospodarstw agroturystycznych – 35 naborów wniosków, złożono 102 wnioski, zawarto dotychczas 4 umowy,
 - rozwijanie gospodarstw agroturystycznych – 19 naborów wniosków, złożono 55 wniosków, 7 umów,
 - tworzenie zagród edukacyjnych – 35 naborów wniosków, złożono 78 wniosków, została zawarta 1 umowa,
 - rozwijanie zagród edukacyjnych – 9 naborów wniosków, złożono 9 wniosków, 1 zawarta umowa,
 - tworzenie gospodarstw opiekuńczych – 1 nabór, złożono 1 wniosek,
 - rozwijanie gospodarstw opiekuńczych; na razie nie ogłoszono naboru wniosków.
- **Rozwój przedsiębiorczości przez:**
 - **podejmowanie działalności gospodarczej** - do 28 stycznia 2026 r. lokalne grupy działania (LGD) ogłosiły 236 naborów wniosków w tym zakresie. Złożono 2 564 wnioski o przyznanie wsparcia. Dotychczas zawarto 180 umów przyznania pomocy,

- **rozwijanie działalności gospodarczej** - do 28 stycznia 2026 r. LGD ogłosiły 239 naborów wniosków w tym zakresie. Złożono 3 839 wniosków o przyznanie wsparcia. Dotychczas zawarto 112 umów przyznania pomocy.

Reasumując należy podkreślić, że wyżej opisane działania są szczególnie istotne w kontekście konieczności zwiększania efektywności polskiego rolnictwa oraz dostosowywania go do wymogów rynkowych i mogą z nich korzystać osoby dążące do przekwalifikowania zawodowego.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Adam Nowak
Podsekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów